

On ikinci yıl

Kuruluş yılı 1 Ağustos 927

Coğrafyadan Tarihe..

Arnavutluk ta Habeşistan gibi Coğrafyadan silinirken, insanlık ve bütün medeniyet âlemi, her şeyden evvel kuvvetin hakka galibiyetine, zayıfın kaviye mahkûm olduğuna bir daha şahit olmuştur.

Yazan: Siret Bayar

Termopilde Leonidasın üç yüz kahraman İspartalı ile Sarhasın 800 bin kişilik muazzam ordusuna karşı göksünü siper ederek yurdunun selâmeti, ulusunun istiklâli uğrunda şerefli bir ölümle hayatlarını feda edişleri üzerinden tam 2424 sene geçtiği halde, ak saçlı tarih bu eşsiz kahramanlığı hâlâ ihtiyar sinesinde yaşıyor ve büyütüyor.

Yeni asır tarihinde bu karamanlığa eş olmak hakkını, Arnavut ulusunun bir avuç fedekâr evlâtları kazandılar. Daha bir kaç ay evvel parçalanmış ve istilâya uğrayanlar gibi mütecavizlere karşı müdafaasız olarak kapılarını açmamak mertliğini gösterdiler.

Fakat nasıl ki, iki bin sene evvel büyük İran imparatorluğu ile küçük Yunan cumhuriyetleri arasında başlayan Peloponzo muharebeleri kuvvetin galibesile neticelenmiş, kahramanlıkları hala tarih sayfelerinde yaşayan 300 İspartalının o dar geçitte büyük bir orduya karşı durmaları bir netice vermemişse, toplara, mitralyozlara, tayyarelere, zırhlı tanklara, hülâsa insan yok edici; asrın en son modern cihazlarına karşı, alelâde tüfekten bile mahrum bir avuç insanın göğüslerini yurtları uğruna siper edişleri de iki defa saldırganları denize dökmekten başka bir netice vermedi, Arnavutluk ta Ha-

beşistan gibi coğrafyadan ve haritadan silinerek tarih mal oldu.

Arnavutluk faciası insanlığı ve bütün medeniyet âlemini her şeyden evvel kuvvetin hakka galip, zayıfın kaviye mahkûm olduğu bir devirde bulduğumuz ve 2000 yıla evel aid insan yok etmek barbarlığının ve zayıfı yutmak ihtirasının bala mevcut bulduğuna şahit kılmuştur.

Beşer tarihinin mihverini ve istikametini değiştiren, milyonlarca insanı yiyen umumî harb badiresinden sonra, bir daha böyle bir harbin beşer hayatı üzerinde facialar doğurmaması idealinin tahakkuku yolunda en başta "Milletler Cemiyeti" kuruldu.

Milletler hududunun yalnız silâhla değil, beynelmilel hukuk kaideleriyle teminat altına alınacağı, milletler arası her davanın, her hakkın adalet mefhumları dahilinde hal edileceği, haksız tecavüzlere, kavilerin zayıfları ezmesine meydan verilmeyeceği ve böyle bir hal vukuunda Milletler Cemiyetine dahil devletlerin müşterek cephe alarak bu tecavüzleri defedeceği prensipleri ilân edildi.

Bilhassa küçük devletlerin yüzünü güldüren bu insaniyete ve sulha hizmet idealleri karşısında demokrasiler barış politikalarını bu prensiplere sedakâtle kuvvetlendir-

Büyük Millet Meclisinde

Ankara 14 Nisan — Büyük Millet Meclisi bu gün toplanarak vefat etmiş olan Isparta mebusu İbrahim Demiralayın hatırasını taziz için bir dakika ayakta sükût edilmiştir.

Bundan sonra bazı mebusların intihap mazbataları okunmuş iki milyon beşyüz bin liralık millî müdafa tahsisatının encümene konması kabul edilmiştir. Meclis Pazartesi günü toplanacaktır.

Diğer haberlerimiz iç sayfede..

meye çalışırken, totaliter devletler yan gızdılar.

Milletler Cemiyetinin karar ve tedbirleri binlerce yıllık tarihe malik olan zavallı Habeşistanı istilâdan kurtaramadı, Çin-Japon harbi, İspanya boğuşması hakkındaki cemiyet kararlarına metelik veren olmadı. Bir emri vakile Avusturya haritadan silindi, Çekoslovakya parçalandı, Litvanya diz üstü çöktürüldü ve nihayet bir emri vakile de Arnavutluk yutuldu.

Bu emri vakilerin hedefi hiç te gizli değildir. Fransaya kadar erişmek isteyen büyük Cermen, Adriyatik ve Akdenize hâkim olmak ve Balkanlara kadar nüfuz sahibi olacak bir Roma imparatorluğunun ihyası hedefleri artık kendini gizleyemiyor. Dostluklar, mu-

Çemberlayının Avam Kamarasında beyanatı

Ankara 12 Nisan — İngiliz Başvekili B. Çemberlayın, dün Avam kamarasında beyanatta bulunurken Hariciye Nazırı Lord Halifakta lortlar kamarasına benzer bir beyanatta bulunmuştur.

Çemberlayın beyanatta:

«Mussolini, Madrid geçit resminden sonra İspanyadaki gönüllü askerleri bu ayın on dokuzunda geri çekeceğini teyit etmiştir. Britanya bunu senet ittihaz eder.

Sulhu muhafaza etmek hususundaki

ahedeler, müzakereler, teminatlar, bunlar hep boş şeyler, vakit kazanmak için maske arkasında oynanan oyunlar.

Hakikat olarak yalnız şunu görüyoruz:

Bugünkü dünyanın kararsız ve bulutlu havası içinde çarpışan fikir cereyanları ve menfaat ihtirasları zayıfları eziyor, küçük devletleri kaviye mahkûm ediyor.

Sözün kısası, Adriyatik kıyılarına kana boyuyan Arnavutluk faciası, her şeyden evvel bütün açıklığıyla şu hakikatı meydana koymuştur:

Milletler harabeleri üzerinde yeni birer varlık kurmak isteyen totaliter devletlerin tecavüzleri, emri vakileri dünyayı umumî bir harbe sürüklüyor.

gayretlerimizde uğradığımız bir çok muvaffakiyetsizliğe rağmen yine tahammül ettik.

Yapacak çok zor bir vazifemiz vardır: Milletlerin ideolojileri her ne olursa olsun bütün gayretlerimize devam edeceğiz. Taarruza uğrayacakların ve hüviyetlerini kaybetmemek isteyenlerin yanında daima yer alacağız» demiştir.

Muharriirimiz Nusaybine gidiyor

Gazetemizin Muharriiri İbrahim Necdet Göker Kazalarımızda bazı tetkik-

İ Necdet Göker

lerde bulunmak ve gazetemize bildirmek üzere yarın Nusaybine gidecektir.

Nusaybide devam edecek olan bu seyahati esnasında yazı arkadaşıımız her kasabamızda memleket büyükleriyle ve muhtelif meslekten halk sınıflarıyla konuşacaktır.

Bu intibaların tesbit edeceği en mühim kısımları sırasile gazetemizde neşir edeceğiz.

İlk Öğretim sahasında radikal hamleler

İlk tahsil mes'elesi modern devletin belkemiğidir. Maarifi Tuba ağacına benzetenler feodal telâkkiye tercüman olanlardır. Demokrasi devrinde bu telakki istihfafla karşılanır.

Cumhuriyetten evvel, Meşrutiyet de dahil olduğu halde, ilk tahsil işle kat'iyen uğraşılınmış, her şey tabii seyir ve tekâmülüne bırakılmıştır.

Cumhuriyetten evvel ilk okullarımızda talebe sayısı, 236061'di. Bunun 62954 ü kızdı.

Bu yekûn cumhuriyet devrinde her sene külli-yetli nisbette artarak bu gün talebe sayısı 76878 : bulunmuştur. Bunun 263328 i kızdı.

Bu halden memnun olabilir miyiz? Dünkü vaziyetimizle mukayese edecek olursak elbette. Fakat başka vaziyetlerle mukayese edecek olursak asla.

Bu gün Türkiye'de tahsil çağındaki çocukların miktarı 1.000.000'dir. Demek ki; şöyle böyle bir milyon çocuğu henüz okutamıyoruz. Bundan memnun değiliz. Sonra diğer devletlerle mukayeselere girişecek olursak bu mes'eledede de hayli yaya kaldığımızı görüyoruz. Bundan da tabii memnun değiliz.

O halde ilk önce bu

kemiyet mes'elesini Türkiye için en elverişli bir tarzda halletmek zarureti vardır.

Türkiyenin ne kadar ilk okul öğretmenine ihtiyacı vardır? Takriben 40,000 öğretmen deyip geçmeyiniz. 40 bin öğretmenin yalnız maaşı elişer liradan senede 25 milyon lira eder.

Kırk bin öğretmen yetiştirmek için her sene sarfedilecek milyonları da hesaba katacak olursak o zaman işin tahammül hududunu aştığını görürüz.

O halde mes'eleyi klâsik usullerin haricinde bir takım usullerle ve radikal olarak halletmek icabeder.

Maarif Vekili Saffet Arıkan şu düşünce ile ve şu tarzda hareket etmekle mes'elenin hallini imkân dahiline sokmuştur. Türkiye'de nüfusu 400 den aşağı takriben 32,000 köy vardır. Bu köylerde üç sınıflı ve tek öğretmenli birer okul açmak zaruridir. Netekim Avrupada bir çok köylerde üç veya daha fazla sınıflı ve tek öğretmenli mektepler mevcuttur.

O halde çocuklara bu iptidai malumatı veren, çocukların gözünü açan, sırasında köylüye de ziraat sahasında ve sıhhat işlerinde faide temin eden

bu unsuru nereden bulmalı?

Yapılan ilk sondajlardan anlaşıldı ki her köyde okuma yazma bilen bir iki açığöz insan vardır ve bunların yüzde doksanı Orduda çavuşluk veya onbaşılık etmiştir. O halde bunlardan istifade edilebilir.

Bunları memleketin muayyen mintakalarına toplamak, oralarda açılacak kurslarda 9—10 ay kadar kendilerine bir çok ziraî maharetler, ameli bilgiler vermek ve iptidai malumatlarını genişletmek ve ondan sonra da ayda on lira mukabilinde kendilerine kendi köylerinde Eğitimlik vazifesi vermek.

İşte Eğitimci teşkilâtının ana hatları bunlardır.

Eğitmen bir taraftan köyün çocukları ile uğraşırken diğer taraftan köyün fidanlık ve ağaç işleri ile uğraşacak, cins buğdayların faidesini köylüye bilfiil anlatacak kendi tarlası daima nümunelik tarla olacak ve isteyen köylüye her zaman yardıma hazır bulunacak.....

İşte bir Eğitimci ki hem çocuklu meşgul hem de muhitinin prodoksiyonu ile.

Nüfusu 400 den aşağı olan üç sınıflı ve tek öğretmenli köy Okulları için şimdilik bundan daha ucuz

Seçme Haberler

Macaristan

Milletler Cemiyetinden çekildi

Budapeşteden bildirildiğine göre Macaristan Milletler Cemiyetine gönderdiği bir mektupla Milletler Cemiyetinden çekildiğini bildirmiştir.

Beynelmilel

Buğday kongresi

Önümüzdeki Haziran ayında Daireten şehrinde toplanacak olan Beynelmilel buğday kongresine hükümetimizde davet edilmiştir.

ve elverişli bir teşkilât düşünmek güçtür.

İki yıldanberi takriben 2000 Eğitimci yetiştirilmiştir. Bu yıldan itibaren her sene 3000 Eğitimci yetiştirilmek üzere tertibat alınmıştır. Bu suretle ilk tahsil davamızın kemiyet safhası on senede halledilmiş olacaktır. Bundan her kesin övünmeğe ve sevinmeğe hakkı vardır.

Üsküp kongresi

Yuğoslavyanın üsküp şehrinde toplanacak beynelmilel vağon kongresine hükümetimiz namına iştirâk edecek olan devlet demiryolları işletme müdürü Nusret ile Ankara tahsilât reisi Cemal Yuğoslavyaya hareket etmişlerdir.

Arnavutluk hey'eti

Roma, 13 Nisan — Y a r ı n Romaya bir Arnavutluk heyeti gelecektir.

Amerikada Memnuniyet

Ankara 14 Nisan: vaşington: Fransa ile İngilterenin Balkanları granti azimleri Amerikada büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

Fransız Başvekilinin sözleri

Ankara 14 Nisan: Fransa Başvekilisi Daladiye de demiştir ki: Fransa Büyük Britanya ile Rusya, Amerika ve Balkanlarla daima temasta bulunmaktadır Fransa topraklarını ve imparatorluğunu her türlü tecavüzlerden kurmak: İşte Fransa halkının takib ettiği v. zife budur.

Yunanistan teminat aldı

Ankara 14 Nisan — Berlin: Yunanistan, Italyadan istediği bütün teminatı almıştır.

Şehrimiz İlk Okul Talebelerinden bir grup

ŞEHİR Ve İLÇE HABERLERİ

Belediye Reisimiz gitti

Belediye Reisimiz Bay Aziz Uras şehir meclisinden iki ay mezuniyet almış ve dün İstanbula müteveccihen şehrimizden hareket etmiştir.

Aziz Uras İstanbul'da bir müddet tedavi olunduktan sonra Ankaraya gidecektir. İyi yolculuklar dileriz.

Savur'da da 23 Nisan Hazırlıkları başladı

Savur İlk mektebi talebesinden bir kısmının iştirakile 23 Nisan gecesini Çocuk bayramı münasebetiyle bir Bal verilmek ve millet saltanatının kuruşunun 19 nci

yılında neşeli bir şekilde Savur Halkevinde kutlulamak için alâkadarlarca lâzım gelen hazırlıklara şimdiden başlanmışır.

Kış ile baharın kucaklaştığı saatlar

Mardinliler geçen gün dolu afetinin şehre düşen dolu taneleri hücumuna maruz kalmışlardır. Bereket versin Savur'da olduğu gibi ceviz büyüklüğünde değildi ve sürekli devam etmemişti. Geçen gün sabah kış bütün azametle somurtkan çehresi ve beyaz yorganile gözlerimizin önüne hayret verici sürprizlerinden birini daha sıralamış oluyordu. Çünkü: Savur kazamıza yarım met-

reyi bulan kar yığınları şehrede bir beyazlık aşıyordu. Halbuki yine evlâsi gündenberi Baharın neşeli güneşleri içerisinde yikanmaktayız.

Bu vaziyet karşısında evlâki gün sabah ile akşam zamanları arasında geçen vakıtlara yurakı başlığımızda dediğimiz gibi (Kış ile Baharın kucaklaştığı saatlar) demek lâzım geleceğini zannediyoruz.

RADYO

Türkiye radyodifüzyon Postaları

Türkiye radyosu Ankara radyosu

Uzun Dalğa: 1639 m. 183 Kes. / 120 Kv.

Kısa Dalğa: 19,74 m. 15195 Kes. / 20 Kv.
31,70 m. 9465 Kes. / 20 Kv.

Bu günkü program

13,30 Program

13,35 Müzik Neşeli müzik—PI

14,00 Memleket Saat a-yarı, Ajans ve meteoroloji haberleri

14,10 Türk müziği

14,40 Müzik Bale müziği—PI

15,30 Konuşma Hukuk ilmi yayma kurumu—Bay SchMars

17,30 Program

17,35 Müzik Dans saati—PI

18,00 Konuşma Çocuk Esirgeme kurumu

19,00 Konuşma dış politika hadiseleri

19,15 Türk müziği halk havaları — Sivaslı Aşık

Veysel ve İbrahim

19,35 Türk müziği Eski eserlerden müteşekkil program

20,15 Temsil Peleas ve Melizand

21,15 Memleket Saat a-yarı

21,15 Esham, tahvilât, kambiyo—nukut borsası fiyat

21,25 Neşeli plaklar—R.

21,30 Müzik Küçük Orkestra—Şef: Necip Aşkın

22,00 Hafızlık posta kutusu

22,30 Müzik Operetler PI

23,00 Müzik Cazband PI

23,45,24 Son ajans, haberleri ve yarınki Program.

günlük PIYASA

Buğday	2	75
Arpa	2	50
Un (Bir çuval)	620	
Darı	2	50
Nohut	6	
Mercimek	2	75
Pirinç	22	
Sade Yağ	90	
Tere yağı	85	
Zeytin yağı	70	
Yün	44	
Deri	40	
Badem	18	
Badem içi	90	
Ceviz	18	
Ceviz içi	50	
Mahlep	30	
Mazı	19	
Kesme Şeker	35	
Toz şeker	31	
Kahve	118	
Sabun	42	
Çay	350	
Kuru üzüm	20	
Pekmez	12	
Bal	50	

Çocuk

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel merkezi tarafından çıkarılmakta olan (Çocuk) adlı derginin (133) Sayısı çıkmıştır.

Yurt yavrularının sağlık, sosyal Kültürel durumlarının inkişafına hizmet eden bu kıymetli dergiyi çocuklara çocuklu ana ve babalara tavsiye ederiz.

Yıldı (1) Lira

Her gün birer yavruyu senin yardımın, senin şefkatinle sinesinde barındıran Çocuk Esirgeme kurumudur.

Yıldı lira ve Çocuk Esirgeme kurumuna üye ol.

(23 Nisan Çocuk Bayramı)

Sinema Sahiplerine :

Çocuk varlığına Aileleri ilgilendirecek Filimlerle siz de bu milli ve müşterek davaya iştirâk ediniz.

Çocuk Bayramı yaklaştı. Çocuklara göstereceğiniz Filimleri hazırlıyormusunuz.

Çocuk Bayramında Çocuklara öğretici, eğlendirici, terbiyevi Filimler hazırlayarak Bayrama iştirâk ediniz.

Ana

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi tarafından çıkarılmakta olan (Ana) adlı derginin (15) Sayısı çıkmıştır. Yurt yavrularının Sağlık, Sosyal Kül-

türel durumlarının inkişafına hizmet eden bu kıymetli dergiyi çocuklara çocuklu ana ve babalara tavsiye ederiz.

YURTDAŞ!

Türk evinin şerefli ananesi kilerdir.

Kavanoz, kavanoz reçelleri, şişe şişe şurupları olma-

yan bir ev, Çocuksuz bir yuva kadar tatsızdır.

Bu güzel ananemizi yaşatalım.

Yuvanın saadet ve varlığını doğuran, Aile düğümünü kuvvetlendiren çocuktur. Çocuğu sev. Sevmekten mahrum bikiş yavruları da hatırla Yılda bir lira ver Çocuk Esirgeme Kurumuna üye ol.

Yurtdaş!

Yurdun en uzak köşesindeki Yoksul Yavruların sağlığına erişebilmek için Yılda bir Lira verip Çocuk Esirgeme Kurumuna Üye olalım...

Yurtdaş!

KURDUĞUMUZ FABRİKALAR VE YAPTIĞIMIZ DEMİRYOLLAR

Hep ulusun biriktirme gücüne dayanır.

Bu gücü arttırmak hep senin elindedir

Mardin Nafia dairesinden

1 — Eksiltmeye Konulan İş: Parkta Vali konağı medhalindeki harap Duvarların inşaat ve islahları işidir.

2 — Keşif bedeli 1766 Lira 86 kuruştur.

3 — Eksiltme 21/4/939 Cuma günü saat 14 de Vilâyet Daimi Encümeninde açık olarak yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat mikdarı 133 Liradır.

5 — Bu hususta fazla tefsilat almak isteyenlerin Vilâyet Encümeni ile Nafia dairesine müracaatları ilân olunur.

11 13-15-17

Mardin

Vakıflar müdürlüğünden

Hizmeti filiye askeriyesini ifa etmek üzere mütevellilikden ayrılan kildani vakfı umuruna muvakkat vaz'iyet edilmiş olduğundan bu vakfa bağlı akar müstecirlerinin vakıflar idaresile muamele yapmaya başlamaları ve akar icariarının makbuz mukabilinde idare tahsildarına vermeleri ilân olunur.

Yerli malı Kullanınız...

23 Nisan:

23 Nisan Halk Saltanatının kurulduğu gündür. Bunun için çocuk bayramı ve bunu takib eden çocuk haftasından çocuk saltanatı tesid edilmektedir.

İlk Öğretim

Maarif Vekâletinin haftalık olarak çıkarmağa devam ettiği (İlk Öğretim) gazetesinin (8) ncü nüshası da Matbamızda gelmiştir.

Muallimlerle talebelerimiz için faydalı yazılarla süslenmiş olan bu güzel gazeteyi okuyucularımıza hararetle tavsiye ederiz.

Mardin Belediye Riyasetinden

Mardin kasabası içme suyu projesi tanzimi işi eksiltmesi

Mardin kasabası içme suyu tesisatı etüt ve projelerinin tanzimi işi pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur.

1 — İşin muhammen bedeli 6000 liradır.

2 — İstekliler bu işe ait şartname, proje ve sair evrakı bilâ bedel Ankarada Dahiliye Vekâleti Belediyeler imar heyeti fen şefliğinden veya Mardin Belediyesinden alabilirler.

3 — Eksiltme 5/Mayıs/939 tarihine rastlayan Cuma günü saat on birde Mardin Belediyesinde toplanacak eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vasaiki aynı gün saat ona kadar komisyon reisliğine teslim etmiş ve ya posta ile göndermiş olmaları lâzımdır.

A — 2490 sayılı kanununun 16 ve 17 inci maddelerine uygun ve teklif olunan bedel nisbetinde % 15 kat'i teminat,

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C — Kanunun 4 nci maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir manii bulunmadığına dair imzalı bir mektup,

D — Münakasaya iştirak edebileceklerin su işlerinde sahibi ihtisas yüksek mühendis veya mühendis olmaları şart olduğundan isteklilerin bu hususu tevsik eden vesikalarını teklif zarflarile beraber vermeleri lâzımdır.

5 — Teklif mektupları ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir.

Posta ile gönderilecek teklif mektuplarının iade-i teahhütlü olması ve nihayet bu saata kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin Belediyeler imar hey'eti fen şefliğine ve Mardin Belediyesine müracaat etmeleri ilân olunur.

6/10/15/20

Yurddaş!

Kaçakçılık yapma!